

film

A ZASE DO TŘETICE DOBRÉHO

Série tří bývala považována za šťastnou, moderní doba i tohle přesvědčení ovšem zpochybnula: i druhé, natož pak třetí díly bývají spíše odvarem prvního úspěchu. Avšak stávají se zázraky! Vždyť jsou to jen čtyři měsíce, co jsme na této stránce vzpomínali zdařilého třetího snímku o agentu Bourneovi – a ejhle, máme tu další případ! Za nepochybný úspěch totiž považujeme i dovršení série na téma Dannyho partáků, tedy snímek Dannyho partáky 3. Nepochybně svými kvalitami převyšuje dvojku a troufnu si říci, že dotáhl i na vydařené číslo 1, jež partičku grázlíků kdysi představilo. Samozřejmě, že za úspěch vděčí hvězdné herecké sestavě, jež nastoupila i v tomto případě v plném počtu a v nejlepší formě. Avšak nepochybný podíl na zdárném výsledku má i důvtipně postavený scénář, nápaditá kamera, svižný střih a ovšem nepřehlédnutelně svěží režijní nápady – zkrátka tedy vše, co dělá film filmem.

Ústřední skvělé trojici – Brad Pitt, George Clooney a Matt Damon – přibyl tentokrát protihráč snad neméně hvězdný, Al Pacino. Ztělesnil majitele kasina, muže beze všech skrupulí a jakékoli úcty nejen k zákonům, ale i k nepsaným pravidlům podsvětí. Krutě a nelítostně podrazí dávného kámoše našeho trojlístku a tím si podepíše ortel: musí zaplatit, musí přijít o balík peněz.

Jenže – jak na něj? Chvilí trvá, než tři kamarádi přijdou na nápad, dost se přitom

mluví – ale když pak dojde k akci, je vskutku strhující! Nápad stíhá nápad, děj se řítí kupředu a divák je znovu a znovu překvapován. Ti tři jsou přitom už vlastně stará garda a dožívají se do křížku s mo-

derním digitálním světem, v němž se vůbec necítí dobře – a snad právě proto v něm svým starým „selským“ rozumem nakonec tak uspějí a triumfují!

V některých metodách děj Dannyho partáků 3 upomene snad na bondovky. Ti tři se zarytě drží regulí, jež si ovšem sami stanovili. Vždy jsou elegantní, vždy vtipní, vždy kapánek jakoby nad věcí. Neteče tu krev, nelitají pěsti, ba dokonce ani na facky nedojde. A přesto příběh skvěle graduje, nechybí dvojí zvrát těsně před koncem – a ovšem úžasné akční finále. Zkrátka, režisér Stephen Soderbergh zplna dostal své pověsti mimořádného filmaře!

(-ěk)

Foto archiv

rozhlas

Zvony smrti znějí dál

Možná to ani není tak skvělá detektivka – ale kdo ji před čtyřiceti lety poznal poprvé z rozhlasové dramaturgie, nezapomněl nikdy. Jmenuje se Zvony smrti a třebaže se odehrává ve staré dobré Anglii, sepsal ji Němec Ernst Hall, ovšem rodák z českého Chomutova (co na tom, že v době jeho mládí bylo město známější pod německým názvem Komotau?) Zvony smrti po svém úspěšném německém vydání oběhly Evropu a dobyly i kolébku detektivního románu Velkou Británii (v roce 1963 za ně autor dostal prestižní Cenu Edgara Wallace). A v půli let šedesátých pronikly i železnou oponou, jež tehdy zrovínka kapánek prodávavěla rzi: do Československa. Zvony smrti vyšly knižně česky až v roce 1972 ve znamenitém překladu Jiřího Janovského, ale už pět let předtím je přeložil František Loukota a textu si povšiml i v brněnské redakci rozhlasových her. Všeobecné uvolňování dospělo totiž i do éteru a režisér Bohdan Denk vytvořil vpravdě pozoruhodnou dramaturgii, jež přitahovala posluchače k přijímačům jako magnet. Po čtyřiceti letech možno prohlásit, že se rozhlasový tvar příběhu stal nesmrtelným – přinejmenším pro pamětníky, kteří tenkrát slyšeli tuhle napínavou detektivku na pokračování. Připomeňme, že televize u nás tehdy byla ještě víceméně v plenkách, francouzský krimiseriál Abonent na lince U působil jako zjevení z jiného světa. A lidé, zvláště na venkově, poslouchali ještě rozhlas hodně a rádi, a detektivka se jen zvolna zbavovala chuti zakázaného ovoce. A tahle chutnala skvěle!

Série několika tajemných vražd v prostředí staré zvonice dýchá tajemstvím, nechybí ani hrůzostrašný Dáblův močál – a než se inspektor McFaverhamovi podaří tajemství rozlousknout, chvíli to trvá. Někdejší trhák připomnělo nyní vydavatelství Radioservis a více než tříhodinovou dramaturgii nabízí na třech cedéčkách. Jako připomínku zlatých časů rozhlasové dramatiky, jež ctila kvalitu českého slova, budila lidskou fantazii a stavěla pomníčky neviditelných herců. Co na tom, že některé postavy z jižní Anglie mluví s brněnským přízvukem. Dneska je zase všeobecně v kurzu o moc ohavnější žížalkovství...

(jjv)

kniha

FANDORIN JE KLASA

Doba je těžká a na knižním trhu zvláště, kdo by se tedy divil českým nakladatelům, že sázejí převážně na jistotu. Takže počín Albatrosu a jeho ucelenou ediční řadu Dobrodružství Erasta Fandorina možno považovat ze čestnou výjimku – a nota bene nepochybnou trefu do černého! Díky ní totiž vstoupil začátkem tisíciletí do povědomí tuzemských milovníků detektivek a kriminálních románů pozoruhodný autor z východu – Boris Akunin. Doma v Rusku je už pro čtenáře i kritiky mimořádnou literární hvězdou, jeho fanoušci se sdružují ve fanklubech, hromadně navštěvují místa známá z Akuninových románů, mají své webové stránky... U nás to má ovšem každý nový ruský autor v posledních letech setsakra těžké. Co už nemusíme autory prověřené Moskvou číst povinně, nečteme je pro jistotu vůbec.

V případě Akunina (ovšemže nejen jeho!) ke své škodě! Pro děj svých napínavých románů si vyvolil čas dosti vzdálený, avšak nepochybně atraktivní: poslední čtvrt devatenáctého století, kdy – jak sám napsal – „byla ještě literatura veliká, víra v pokrok bezmezná a zločiny byly páchaný a odhalovány s ele-

gancí a vkusem“. A oné éře své příběhy s hlavní postavou titulárního rady Fandorina také dedikoval.

Česky zatím známe čtyři z příběhů: Případ Azazel, Turecký gambit, hermetický detektivní román Leviatan – a zatím nejčerstvěji Achillovu smrt. Jak podtitul posledně jmenovaného příběhu prozrazuje, jde o detektivní román o zabijákovi z Kavkazu. A sluší se říct, že jde o historie nadmíru živé a v mnohém aktuální, neboť lidé a zločiny se od století ke století moc nemění. Vyprávěč velkoryse střídá prostředí celého světa, zdá se, že jej dokonale zná – takže se pod pláštěm strhujícího příběhu dozvíme leccos o krajinách a lidech vzdálených v čase i prostoru. Albatrosu patří dík a kompliment za výběr prvotřídního autora, české překladatelce pak uznání za smysl pro autorův vtip a hezký jazyk český.

Takže už teď se možno těšit na pátý ze série Fandorinových dobrodružství – bude se opět odehrávat v minulém století, ale název má převlece současný: Zvláštní úkoly...

(jjv)